

MATEMATIKA, 5. razred

Učna tema: ČAS

Potek ure

Kaj je pravzaprav čas?

Če me nihče ne vpraša, vem kaj je čas. Če želim to komu razložiti, pa tega ne znam. (sv. Avguštin)

Čas je velika reka bežnih dogodkov, njen tok je zelo močan. (Markus Aurelius, rimski cesar)

Čas je nepretrgan tok dogodkov.

Čas je osnovna fizikalna količina.

Osnovna enota za merjenje časa je SEKUNDA , “s” .

Pomožne enote za merjenje časa so: minuta (min), ura (h) , dan (d) in leto.

PRETVORNIKI

$$1 \text{ min} = 60 \text{ s}$$

$$1 \text{ h} = 60 \text{ min}$$

$$1 \text{ d} = 24 \text{ h}$$

$$1 \text{ leto} = 365 \text{ dni}$$

- Čas so merili že Egipčani 5000 l.pr.n.š.
  - Prve ure so bile sončne .
- Sončnim uram so sledile peščene in ure na vodo.
- V srednjem veku so iznašli uro s svečo in v 17 stol. uro z nihalom. Današnje ure so običajno ure na vijačno vzmet ali ure s kremenčevim kristalom.
  - Najbolj natančna je atomska ura .

V naslednjih urah matematike bomo ponovili pretvarjanje merskih enot za čas...

Za uvod pa tole ...

www2.arnes.si/~osngso3s/merjen_cas.htm

Rešimo zdaj še naloge za utrditev.

1. Pretvori.

a) 1 dan = _____ h

b) 1 h = _____ min

c) $\frac{1}{2}$ h = _____ min

č) $\frac{1}{4}$ h = _____ min

d) 1 šolska ura = _____ min

e) 1 min = _____ s

2. Izračunaj.

a) $50\text{ s} + 30\text{ s} + 40\text{ s} =$ _____ s

b) $25\text{ min} + 45\text{ min} =$ _____ min

c) $15\text{ h} + 4\text{ h} + 6\text{ h} =$ _____ h

č) $365\text{ dni} - 234\text{ dni} =$ _____ dni

d) $2020\text{ let} - 1853\text{ let} =$ _____ let

e) $20\text{ let} + 15\text{ dni} + 350\text{ dni} =$ _____ let

3. Odgovori.

a) Ob četrtkih s poukom začnemo ob pol devetih in končamo 13.30. Koliko časa smo ob četrtkih pri pouku? _____

b) Novakovi so se odpravili na nedeljski izlet v Koper. Iz Maribora so se odpeljali 7.00. Vozili so se 2 uri in pol. Kdaj so prispeli v Koper? _____

c) Špela je klavir vadila eno šolsko uro. Z vajo je zaključila 18:45. Kdaj je začela vaditi? _____

Minuta za deljenje

$412 : 54 =$

$836 : 91 =$

$561 : 78 =$

$543 : 55 =$

$638 : 64 =$

$350 : 40 =$

VAJA DELA MOJSTRA

4. Pretvori.

- a) 5 let = _____ mesecev
b) 3 leta 9 mesecev = _____ mesecev
c) 96 mesecev = _____ let
č) 80 mesecev = _____ let _____ mesecev
- d) 49 tednov = _____ dni
e) 15 tednov 5 dni = _____ dni
f) 133 dni = _____ tednov
g) 366 dni = _____ tednov _____ dni

5. Pretvori.

- a) 2 h = _____ min
b) 5 h = _____ min
c) 10 h = _____ min
č) 3 h 10 min = _____ min
d) 4 h 50 min = _____ min
e) 8 h 30 min = _____ min
- f) 180 min = _____ h
g) 360 min = _____ h
h) 420 min = _____ h
i) 100 min = _____ h _____ min
j) 500 min = _____ h _____ min
k) 590 min = _____ h _____ min

REŠITVE

1.

- a) 24
b) 60
c) 30
č) 15
d) 45
e) 60

2.

- a) 120
b) 70
c) 25
č) 131
d) 167
e) Rezultata ne moremo izraziti v letih.

3.

- a) 5 h
b) Ob 9:30.
c) Ob 18:00.

Minuta za deljenje

- 7, ost. 34
9, ost. 48
9, ost. 17
9, ost. 62
7, ost. 15
8, ost. 30

4.

- a) 60
b) 45
c) 8
č) 6 let 8 mesecev
d) 343
e) 110
f) 19
h) 52 tednov 2 dni

5.

- a) 120
b) 300
c) 600
č) 190
d) 290
e) 510
f) 3
g) 6
h) 7
i) 1 h 40 min
j) 8 h 20 min
k) 9 h 50 min

6.

- a) 180
b) 240
c) 540
č) 135
d) 320
e) 630
f) 5
g) 8
h) 10
i) 3 min 20 s
j) 6 min 40 s
k) 8 min 20 s